

4 – 5 VI 2013 Zielona Góra – Międzyrzecz

W dniu 4 czerwca 2013 r. Muzeum Ziemi Lubuskiej było gospodarzem pierwszego dnia konferencji zatytułowanej Żydzi w dziejach pogranicza polsko-niemieckiego. Obszar pogranicza polsko-niemieckiego nie jest obszarem jednolitym narodowościowo, politycznie czy religijnie. W historii istniały tu takie jednostki terytorialne jak Nowa Marchia, Dolny Śląsk, Wielkopolska, Łużyce i w każdej z nich panowały inne regulacje prawne dotyczące Żydów. Pojawiały się zakazy ich przebywania na danym terytorium, ale i sprowadzano chętnie tych bogatszych, by mogli zainwestować w rozwój gospodarczy np. Prus.

Celem konferencji było ukazanie dokonań Żydów w dziedzinie naukowej, gospodarczej czy kulturalnej. Wiedza wynikająca z poznania przeszłości i stanu obecnego ludności żydowskiej pozwala bowiem kształtować postawę tolerancji wobec mniejszości, pozwala poznawać drugiego człowieka.

Program:

Wtorek, 4 czerwca 2013 roku, miejsce obrad: Sala Witrażowa, Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra

9.30 powitanie gości – dr Andrzej Toczewski, dyrektor MZL

9.50-10.10 Marian Nowak (Zielona Góra) Wkład żydowskich przedstawicieli pogranicza polsko-niemieckiego w rozwój matematyki

10.10-10.30 Leszek Hońdo (Kraków) Epigraficzne źródła do historii i kultury Żydów pogranicza polsko-niemieckiego

10.30-10.50 Joachim Zdrenka (Zielona Góra) Trudności w badaniach nad ludnością wyznania mojżeszowego na przykładzie powiatu złotowskiego

10.50-11.10 Marceli Tureczek (Zielona Góra) Stan zachowania zabytków po ludności żydowskiej w okolicach Międzyrzecza

11.10-11.30 Magdalena Abraham-Diefenbach (Frankfurt n/O) Cmentarz żydowski w Słubicach – prezentacja polsko-niemieckiej publikacji

11.30-11.50 Izabela Korniluk (Zielona Góra) Prezentacja tematyki żydowskiej w działalności wystawienniczej Muzeum Ziemi Lubuskiej

11.50-12.20 przerwa

12.20-12.40 Dorota Brylla (Zielona Góra) Salomona Majmona poglądy na religię

12.40-13.00 Monika Alechno-Matuszczak (Zielona Góra) „Historia Żydów” Heinricha Graetza (1817-1891) – historyka z pogranicza kultur

13.00-13.20 Hanna Kurowska (Zielona Góra) Liczba ludności żydowskiej na obszarze dzisiejszego województwa lubuskiego w XIX wieku

13.20-13.40 Joanna Kasprowicz (Zielona Góra) Działalność społeczna Żydowskiego Związku Kobiet na pograniczu polsko-niemieckim w XX wieku

13.40-14.00 Tamara Włodarczyk (Wrocław) Społeczność żydowska na Dolnym Śląsku po 1989 roku

14.00-14.20 Joanna Zięba (Zielona Góra) Żydowska architektura sakralna na Ziemi Lubuskiej

14.20-15.00 przerwa

15.00-15.20 Tomasz Jaworski (Zielona Góra) Maurycy Kajler – animator żydowskiego życia społeczno-kulturalnego w Żarach

15.20-15.40 Rafał Szymczak (Żary) Sytuacja Żydów na Ziemi Żarskiej w kontekście polityki władz polskich wobec mniejszości żydowskiej na Ziemiach Zachodnich w latach 1945-1948

15.40-16.00 Roman Maciej Józefiak (Żary) Exodus Żydów żarskich po 1967 roku

16.00-16.20 Mieczysław Wojecki (Zielona Góra) Nobliści pochodzenia żydowskiego na pograniczu polsko-niemieckim

16.40-16.50 przerwa

16.50-17.10 Angela Przybyłek (Zielona Góra) Rekonstrukcja synagogi zielonogórskiej

17.10-17.30 Aleksander Stawnicki (Zielona Góra) Żydzi w Zielonej Górze

17.30-17.50 Danuta Nowak (Zielona Góra) Obraz Żydów zielonogórskich w prasie lokalnej

17.50-18.10 Anitta Maksymowicz (Zielona Góra) W poszukiwaniu minionego czasu. Internet jako narzędzie do badań historii Żydów

19.00 koncert muzyki w wykonaniu zespołu Shachar Gilad z Izraela

Środa, 5 czerwca 2013 roku, miejsce obrad: Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej, ul. Podzamcze 2, 66-300 Międzyrzecz

8.00 wyjazd autokarem – parking przy budynku głównym UZ, campus B, al. Wojska Polskiego 69, 65-762 Zielona Góra

9.50 powitanie gości – Dyrektor Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej mgr Andrzej Kirmiel

10.00-10.20 Andrzej Kirmiel (Międzyrzecz) Żydowskie ślady w województwie lubuskim

10.20-10.40 Zbigniew Czarnuch (Witnica) Refleksje strażnika resztek pamiątek po witnickich Żydach

10.40-11.00 Łukasz Kępski (Skwierzyna) Wybrane aspekty społeczno-gospodarcze gmin żydowskich w miastach zachodniej Wielkopolski w okresie wczesnonowożytnym

11.00-11.10 dyskusja

11.30-12.15 zwiedzanie synagogi w Międzyrzeczu

12.30-13.10 obiad

14.10-15.10 wystąpienie burmistrza Tomasza Watrosa Cmentarz żydowski w Skwierzynie, ratusz w Skwierzynie

15.10-16.30 zwiedzanie cmentarza w Skwierzynie

18.00 powrót do Zielonej Góry

Organizatorzy:

Instytut Historii, Uniwersytet Zielonogórski
Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze
Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej
Studenckie Koło Archeologiczne
Towarzystwo Studiów Łużyckich
Polskie Towarzystwo Historyczne O/Zielona Góra